

Azərbaycanı dünyada tanıdanlar

Dumanlı Albionu heyran qoyan skripkaçı

Londonda öz kamera orkestrini yaradan azərbaycanlı qızın sənət uğurları

Soydaşımız Nəzrin Rəşidova skripkada ifaları ilə Dumanlı Albionu heyran qoyanlardır. O, son 70 ildə Böyük Britaniyada yaradılmış yeganə qadın kamera orkestrinin yaradıcısıdır. Nəzrinə Stradivarinin, eləcə də kralın oğlu – 3-cü Karlin və şahzadə Diananın skripkalarında çalmaq nəşib olub.

Onun haqqında ilk dəfə "Media.az" saytında verilmiş geniş və maraqlı material diqqətimizi cəlb etmişdi. Sonra internet şəbəkəsi vasitəsilə məlumatlarımızı daha da artırdıq. Öyrəndik ki, Nəzrinin Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının (hazırkı Bakı Dövlət Musiqi Akademiyası) məzunları olan atası və anası bir vaxtlar musiqi məktəblərində skripkadan dərslər deyiblər. Atasına hətta bir ara maestro Niyazi ilə birlikdə çalışıb. Belə bir mühitdə böyüyən qızcığaz körpə yaşlarından musiqiyə, skripkaya bağlıdır.

– İlk çıxışım 1991-ci ildə Respublika Sarayında (indiki Heydər Əliyev Sarayı) baş tutub, – deyir Nəzrin xanım həmkarımız Züleyxa İsmayılova ilə söhbəti za-

çalmağı da ona etibar ediblər. O zaman Nəzrinin oxuduğu məktəb prins Çarlzın himayəsində idi və o, məktəbə baş çəkməyə gələndə həmin aləti də gətirmişdi. Ən istedadlı gənc musiqiçi kimi, məhz Nəzrin o skripkada mötəbər qonaq üçün etüd ifa edib. Akademiyada oxuyarkən isə soydaşımız Stradivarinin skripkası ilə çıxış etmək fürsəti qazanıb (Korifeylərə məxsus alətləri heç də hər tələbəyə etibar etmirlər).

Nəzrin xanımın fərdi məşğələlərə vaxtı olsun deyə, istisna hal kimi, tələbə orkestrinin məşqlərindən azad edilib. Rektorla söhbəti zamanı onun özünün qızlardan ibarət kollektivini təşkil etmək ideyası yaranıb. Hətta ondan yaşca bö-

manı bildirib. – Balaca qız idim, dolu zala baxıb həyəcanlansam da, özümü ələ ala bildim və xırdaca skripkamda ifam diqqətlə dinləndi, alqışlandı. İndi də o aləti saxlayıram.

Sonra ailəsi ilə Qahirəyə, oradan da Londona köçən Nəzrin ingilis təmayüllü məktəblərdə oxuyub. Qahirə Opera Teatrında uğurla çıxış edərək qızıl medal alıb, Ulu öndər Heydər Əliyevin 1994-cü ildə Misirə səfəri zamanı onun şərəfinə təşkil olunan ziyafətdə 6 yaşlı qız da öz məharətini göstərmişdir. Həmçinin Misirə konsert proqramı ilə gələn bir çox solist və dirijorları öz ifaları ilə heyretləndirib. Məşhur amerikalı musiqiçi Lequdi Menuxin, sovet və rus dirijoru, pianoçu və bəstəkar Gennadi Rojdestvenski, Yaponiya sənətkarı Takeşi Kobayaşi ona maraqla qulaq asıblar.

Nəzrin təhsilini 1995-ci ildən Londona davam etdirir. Nüfuzlu Purcell Musiqi Məktəbində professor Lidiya Mordkoviçin sinfində oxuyub. Almaniya konsertdə çıxış edəndə 8 yaş olub. Qışda atası Şamil müəllim Qahirədən Londona gələr, yazda onu Misirə konsertə dəvət edərdilər, yayda isə ailə birlikdə Bakıda dincələrdi.

Professor Mordkoviçin və dünyaşöhrətli pedaqoq Feliks Andriyevskinin köməyi ilə Nəzrin ünlü italyan və fransız bəstəkarların əsərlərini, o cümlədən etüd və kapriççioları mənimsəyib. Yeri gəlmişkən, onun doktorluq işi də elə bu mövzuda olub. Bundan əvvəl isə soydaşımız Kral Musiqi Akademiyasında professor Erik Qrünberqin sinfində oxuyub. Onan razılıq edən müəllimi bir dəfə deyib: "Səndə skripkada hər şey rahat alınır".

Bir dəfə hazırkı Böyük Britaniya kralının oğlu üçün düzəldilmiş özəl skripkada

yük qızlar da Nəzrinə inanaraq, məşqlərə gəliblər və beləliklə, 13 ölkədən müxtəlif milliyyətli 17 qızın peşəkar səyləri fərhəli nəticə verib – "FeMusa" kamera orkestri yaranıb. 2009-cu ildə ilk konsert uğurlu alınıb. Sonra qızlar Fransada, Omada çıxışlar ediblər, 2 dəfə Azərbaycanda konsert veriblər: dövlət filarmoniyasında və Qəbələdə. Eyni zamanda "BBC News" və digər telekanallarda təqdim olunublar. Tanınmış ingilis bəstəkar Pol Lyuis "FeMusa"nın ifasında özünün bir əsərini dinlədikdən sonra 3 gözəl minitür yazaraq, Nəzrinə və orkestrə həsr etdiyini söyləyib.

Biz bu yəzini hazırlayarkən Londona zəng edərək, Britaniya Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Fəridə Pənahovadan Nəzrin Rəşidova haqqında fikrini öyrəndik. Fəridə xanım dedi:

– Nəzrinin lap uşaqlığından tanıyıram. Bizim səfərlərin açılış mərasimindəki uğurlu çıxışını da yaxşı xatırlayıram. Əsl istedad sahibi, işıqlı aurası olan, zəhmətsevər musiqiçidir. Yüksək təşkilatçılıq qabiliyyəti ilə seçilir. Bir sözlə, Nəzrin hər cür tərifi layiq sənətkardır. Belə bir yerdə qadın kamera orkestri yaradıb tanımaq heç də hər kəsin bacara biləcəyi iş deyil. Nəzrin isə bunun öhdəsindən layiqincə gəlib. Məhz onun kimi soydaşlarımız burada Azərbaycanın adını daha da ucaldırlar. Nəzrinə daha böyük nailiyyətlər arzulayıram.

"FeMusa" orkestri Azərbaycan bəstəkarlarının musiqilərini də sevə-sevə ifa edir. Hər konsertin proqramına Üzeyir Hacıbəylinin, Qara Qarayevin, Fikrət Əmirovun, Vəlif Adıgözəlovun, Aqşin Əlizadənin əsərləri salınır. Onu da deyək ki, Fikrət Əmirovun "Nizami" simfoniyasını ilk dəfə Böyük Britaniyada 1965-ci ildə,

bəstəkarın Londona səfəri zamanı tanınmış dirijor Leopold Stakovskinin idarəsi ilə BBC-nin orkestri ifa edib. O zaman Fikrət Əmirov BBC radiosuna dəvət olunub və dinləyiciləri muğamla tanış etmək üçün tar çalıb. Ümumiyyətlə, Nəzrin xanımın fikrincə, Azərbaycan musiqisi həm İngiltərədə, həm də digər ölkələrdə sevilir, xarici auditoriya bizim bəstəkarların əsərlərini heyranlıqla dinləyir.

Azərbaycana hər gələndə sevinən Nəzrin özünü yurdumuzun ayrılmaz bir parçası sayır. Atasına Şamil müəllim telefon söhbətimiz zamanı ötən ayın sonlarından Bakıda olduqlarını bildirdi:

– Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümü qeyd olunan günlərdə burada olmaq 1 dan qürurlandıq. Nəzrin bütün hərəkətləri ilə Vətən müharibəsində tarixi qələbəmizə və Qarabağın azad olunmasına, Prezidentimizin Xankəndində, Xocalıda üçrəngli bayrağımızı qaldırmasına ürekdən sevindiyini bürüzə verirdi. Bir həftə olar ki, Vətəni tərk etməmiş.

Nəzrin dərsə tələsdiyi üçün onunla ətraflı danışa bilmədik. Bununla belə, 1-2 suala qısa da olsa, cavab verdi:

– Deyirsiniz, xaricdə Azərbaycana aid olan nə çatışmır? Məncə, çox şey. Məsələn, Günəş, qohum-əqraba, milli mətbəx, ecazkar Bakı bulvarı, təbessümlü çöhrələr və sair. Düzdür, mən plov, dolma, dovğa, düşbərə, qutab, paxlava, şorçoğalı və şəkərbura bişirə bilərəm, amma, nə sirdirsə, Bakıda daddıqlarımın yerini vermir.

– Haçansa Vətənə qayıtmaq fikriniz varmı?

– İndilikdə dəqiq bir söz deyə bilmərəm. Düzüne qalsa, Vətən mənim içimdədir – bu, bizim musiqimizdir: unudulmaz Tofiq Quliyev, Fikrət Əmirov, Qara Qarayev və başqalarıdır. Bir də ki, hansı janrı təmsil etmələrindən asılı olmayaraq, incəsənət adamları üçün vətən elə bu dünyadır...

Atası dedi ki, onsuz da Nəzrin özü və işi haqqında geniş danışmağı sevmir. Qeyd edə bilərsiniz ki, o, 16 yaşında Avropada keçirilən beynəlxalq müsabiqənin iştirakçısı və qalibi olub. Sonralar bir sıra nüfuzlu mükafatların – Lequdi Menuxin adına skripkaçıların beynəlxalq müsabiqəsində xüsusi mükafata, Polşada da Venyavski adına beynəlxalq müsabiqədə isə fəxri diploma layiq görülüb. Məqsədi "FeMusa"nı dünyaya daha yaxından tanıtmaktır.